

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSORIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

L'ensorrament de l'Idol

MAI, com en aquets dies sorollosos de la nostra victòria, m'havia sentit l'evidència estranya del dò de profecia... Perque vosaltres, lectors y amics, sabeu bé que sempre, sempre, en mitg dels defalliments y les flaqueses de tots els nostres, la meua veu de convenut cridava: *¡En Maura no pot tornar mai!*

No. No's tractava d'un apartament temporal y expiatori, indigne de la propia farsa del condemnat. Se tractava de la definitiva y perpetua incapacitació de l'home contra qui s'havia alsat un dia la civilització en bloc. Aclucant els ulls, en hores de meditació, jo volia imaginar-me la sola possibilitat de que l'home funest y simbolic tornés a la governació, y aleshores sondejava l'abim de negres transcendències que això hauria obert, la fallida d'aquell noble y generós moviment iniciat en l'Octubre de 1909, la desaparició efectiva de tota ombra de règim constitucional, o fins de carta otorgada.

Recordeuho: la caiguda d'en Maura, en 1909, va produir, sobre Espanya, la sensació d'un immens alivi, d'una plena y repentina convalescència. Avui torna a estendre's damunt el poble el mateix gran respir; l'ombra s'ha esvaït; l'home representatiu s'anula voluntariament, y's disol el nucli de males passions que entorn d'ell se congregava.

Perque lo més odiós no era la persona del capdill exilat, sinó la concentració que entorn d'ell s'havia format, alsantio sobre les multituds, com un idol sinistre. En Maura, pobre home en el fons, mentalitat estreta, orfe de cultura moderna, orfe de cordialitat, advocat rutinari y professional, potser tenia la suprema excusa de la bona fè; però era el coagul d'un partit d'interessos inconfessables, una bandera de guerra a tot idealisme, una consagració de les mediocritats plutòcrates com a forses directives, dignes d'influir en les destinacions polítiques d'un país.

El gest d'en Maura es un acte de patriotisme involuntari; jo no sé si l'obra del remordiment o de la por ha treballat aqueix cervell vesanic; lo que sé es que'l país acaba de treure's un perill de greus anormalitats y un obstacle pera les seves marxés evolutives.

Crec fermament que l'opinió espanyola, que participa en general dels vicis ètnics a que's degué l'idolatriació d'un Maura, no's dona encara

Una representació sorollosa

«La bomba de la retirada.... o la Revolución desde arriba».

compte exacte de l'impressió que ha de causar a l'extranger aqueixa retirada.—Es el triomf de la Conjunció socialista-republicana,— se diu, y nosaltres, els que hem contribuït a l'obra gloriosa, recabem avui la part en el futur agraïment. Però també cal dir que es la victòria de l'esperit europeu, que es un acte de contrició y esmena, que es una incorporació de Espanya a Europa, que es l'eficàcia d'aquella intervenció esperitual y solidaria de totes les intel·lectualitats mundials, sobre el trist ambient dels homes desterrats avui de la governació que convertiren en tirania. A vosaltres, estol selecte dels Anatole France, dels Jaurès, dels Gorki, dels D'Annunzio, dels Maeterlinck, vagi avui aquest immens desagravi. Nosaltres tinguerem la gloria de compartir ab vosaltres el vituperi dels inconcients, dels indignes o dels febles; deixeuos compartir avui la satisfacció de les nobles revenges.

Aqueix home, en la seva carta, tan il·literaria, tan desastrosament escrita, ha volgut apelar a la nació contra el Rei; però haurà pogut veure que la nació rebutja la mà invitadora a tan insolit cop d'Estat... No sé qui ha dit que això ens afavoria a nosaltres, republicans; però la resposta es ben clara: com a homes de llibertat, sí; com a republicans, de cap manera, perque quant més s'encamini la monarquia per la franca ruta de la llibertat, més lluny estarà l'adveniment de la nostra aspiració republicana, ja que la República no es el comens d'una evolució, sinó el seu pinacle y darrer grau. Per primera vegada, nosaltres, ab noble cortesia d'homes que no's reconeixen vassalls, podriem desfilar davant les reials finestres cridant: —¡Visca el Rei!— ¡No l'hem sentida mil vegades sonar a les nostres orelles com un *trágala*, aqueixa aclamació, «visca el Rei»? Doncs com un *trágala* podem cridarla avui a les orelles d'aquets facciosos de la monarquia: —¡Visca el Rei!

En Maura, l'antig lliberal de les reformes de Cuba, l'antig proclamador parlamentari de que les idees no delinqueixen, comensà les seves febleses per una apostasia de la llibertat. Y en Maura, el monarquic pur, proclamador de la reialesa com la vèrtebra suprema del país, acaba avui ab una escènica y bufonesca insurrecció contra el monarca, quan el monarca s'ha acomodat ab més puresa an els devers constitucionals. —¡Veien aquí uns monarquics que sols ho són en quant el monarca pensi com ells!

Tot això té els aires d'un immens y aparatós fracàs de les dretes. El conservatisme espanyol havia mancat a la seva propia naturalesa. No

era ja tan sols un partit d'immobilisació, d'estàtica; era un partit de dinàmica inversa, un partit de franca regressió. Era el retorn descarat a l'antig regim, la desvirtuació lenta i refinada de tots els principis hereditats de la Revolució. Els seus tractadistes ja ni's cuidaven de dissimularho, y tota llur tasca d'erudits o de crítics, consistia, precisament, en una interessada y parcialíssima desfiguració de la obra comensada en aquell gloriós 1789. Y paralelament, el carlisme en massa, el vergonyós integritisme, els apetits de reptil de les sagristies, l'etern tartufisme humà, els interessos conjurats contra l'ensenyansa per temor a la llum y a la consciència popular, declaraven haver trobat, a la fi, llur home, l'encarnació de llurs ideals negatius, l'inici del veritable camí...

Y an aqueix home voleu ara presentarnos com l'heroe del moment, com l'insubstituible, com el dictador esperitual, com l'unic? Es que, en el fons, en Maura es més simbolic de lo que sembla; perque plasma l'inadaptació de les nostres multituds a la norma europea, l'isolament geografic d'aquet recó, ont sols una selecta minoria de romantics y d'obrers hem sabut posar els cors en isocronia ab la solidaritat de les causes universals.

Però l'absolutisme d'en Maura anava més enllà que'l dels tradicionalistes: era un absolutisme al revés, l'absolutisme del *privat*, del favorit, del ministre unic, de l'home providencial, predestinat, electe. Y, precisament, per un cert providencialisme, les víctimes de 1909 alcansen avui una incruenta y noble venjansa. Companys de Conjunció: just es que'ns entreguem a les naturals expansions de la victòria. La nostra veu, els nostres vetos, que són vetos d'Europa, no moren en l'ineficacia. Però ara, mentres aprofitem la lliçó, ens cal fer, pera'l pervenir, un renovat programa de conducta. Be'm permetereu que, tot prenent per avui repòs, hi destini la meva pròxima conversa.

GABRIEL ALOMAR

El nostre home, es a dir, l'home de la represió, abans que res es tragic. Té la seva dignitat tan ben trempada com el qui més pugui tenirli, y els jaios plora-miques no l'han de fer tornar del seu voluntari exil, per més inconsolables que se li demostrin.

Es possible que no totes les llàgrimes siguin de llei; n'hi hauran, segurament, de sevillanes, o com si diguessim de cocodrils, y, si en Maura es soperb, no es pas tonto.

Y es per això y per lo altre—lo altre pot significar l'odi que li té el poble—que han de madurar molts dies y moltes nespres, pera que's realisi el desitg dels pobres conservadors desamparats. D'aquí que torni, poden haverse desenrotllat molts aconeteixements. En Cambó pot haver sigut ministre; en Jaumet pot haverse decidit a donar el cop; els anglesos..., ¡que sabem nosaltres lo que poden haver fet els anglesos!, com tampoc lo que puguin haver fet els republicans y socialistes, ni el Vesubi, ni la mà esquerra de la providencia, sempre amparadora dels espanyols.

«Ploreu, ploureu, ninetes, que en Maura està malalt...»

¿Tornarà o no tornarà?

Sòcrates era partidari de no respondre immediatament a cap pregunta.

Sòcrates no ha pas existit en và.

X. X.

¿Tornarà o no tornarà?

La qüestió Maura segueix preocupant als polítics. Sembla mentida, que, dimissionari y tot de la política activa, segueixi pertorbant aquet funestamparador d'en La Cierva.

Els seus fanatics han celebrat una assemblea y en ella han convingut demanarli que torni. En Pidal ha fet una carta ab llargues parrafades d'academic, una carta entenedidora que han escoltat ab llàgrimes als ulls tots els senadors, diputats y ex-ministres, subdits y fanatics incondicionals del gran oligarca de les Espanyes. Al final, entre altres visques s'ha cridat «¡Visca el Rei!», com en una funció de desagris. L'entendiment ha arribat fins a un punt indescriptible. Tots els discursos semblaven oracions fúnebres, pronunciades al peu de la tomba d'un capdill insubstituible. Els vells més vells y més prohoms del partit conservador, jaios de seixanta anys en amunt, feien el ploríco y ab les barbes tremoloses s'adherien a la parabòlica carta sentimental y un cop acabada l'assemblea, repetien com infants, després d'haver assistit a una representació de magia: *Esto ha sido hermoso, muy hermoso, extraordinariamente hermoso.*

Però en acabant han vingut els dubtes. ¿Donaria resultat aquella manifestació de simpatia? ¿N'hi hauria prou pera desfer l'acte de despit del més soperb dels polítics? ¿Se deixaria convencer, l'home més rebec de la nació? ¿Tornaria a la vida pública, el més impopular dels governants? ¡Oh! Segons el senyor Sánchez Guerra, si en Maura hagués pogut contemplar, per una esclatxa, aquella reunió, segurament no hauria pas pogut resistir l'impuls de presentar-se al saló de sessions y ocupar *su escaño*.

El senyor Sánchez Toca exclamava: «Ja ho vaig dir, jo: deu tornar y tornarà». Y com en Sánchez Toca opinaven molts, en el calor d'aquella reunió de fervorosos.

Però també n'hi havien de pessimistes. Aquets deien, y deien bé, que l'acte del senyor Maura havia sigut molt meditat; que, per ara y tant, no calia tenir gaires esperances; que méstard..., que ab el temps..., que... que quan tot estés a punt d'anarse'n a can Piñera..., en fi, que era qüestió de paciència y bons aliments.

La pilota, doncs, ha quedat penjada al teulat. El desvalgut partit conservador haurà, per ara y tant, d'aconcentarse ab un La Cierva, que es com quedarse ab l'espasi sense maneg. No creiem que en les altures hi hagi el poc seny necessari pera que'l tinent d'en Maura arribi a governar en tots els dies de la seva vida. Per altra part, la tornada immediata d'en Maura semblaria un joc de nens o una comedieta de putxinel·lis, y això, ¡valgue'n Déu!, no ho faria en Maura, per ganes que'n sentís.

Lo que li mancava

No podia, en Maura, deixar la política a la callada. No podia llicenciar als seus correligionaris, sense obsequiar ab una xurriacada, més o menys punyenta, als lliberals, que tantes y tan fortes amargors li han ocasionat.

Ab l'intent, potser, de deixar oberta la porta a un futur cambi de conducta, digué, en la seva renuncia, que imposava com a condició, pera anarse'n a casa seva, la de que rectificassin, els lliberals, la seva conducta política.

En Romanones ha recullit la punxada d'en Maura. Y per boca del *Diario Universal*, orgue seu en la Premsa, ha dit que ni la continuació d'en Maura en la política, com quefe del partit conservador, ni el fet de que lo que dels lliberals demana pogués ferlo desistir del seu empenyo de retirar-se pera sempre, poden esser motiu suficient pera que'l partit liberal deixi d'obrar com fins aquí ho ha fet, tant per lo que toca al seu programa, com en lo que fa referència als procediments de govern.

Lo que ve a dir, en substancia, que no es en Romanones de la fusta dels que's penedeixen, y que, si en Maura deixa la política, tal dia farà un any.

En poques paraules: ni menys l'escolten.

R. R.

«Hace que se va, y vuelve»

Se retira, o no's retira?... ¿S'en va, tan mateix, o's queda?... —se pregunta la gent, pensant ab en Maura... Y va extenentse el dubte, y com sia que la fe en les coses de la política ja es de sí ben poca, resulta que no hi hà, a hores d'ara, qui conegui del cert la veritable actitud del cèlebre polític mallorquí.

¿S'en va o's queda? ¿En què quedem? Les poques persones que tenen an en Maura per un *carácter*, asseguruen que es la retirada una cosa definitiva, y que, per lo tant, consagrarà el quefe dels conservadors els dies que de vida li queden a produir aquareles, tota

Els impositors

—O't calses la «quefatura» tot seguit, o't deixem de comte pera sempre més.

vegada que l'era dels *pastels* ha acabat, per ell.

Els demés, els exceptics y desconfiats, la majoria del país, com si diguessim, se dedica a comentar certes extranyes particularitats, certes anomalies, relacionades ab la *retirada*, deduïnt de la conducta d'en Maura certs comentaris que diuen ben poc ab la seva reputació d'inflexible y intranzigent.

Noten els tals el fet significatiu de que, un cop publicada la renuncia, no toqués en Maura *el dos*; això es: que no agafés el tren y anés a passar a fóra una temporada, única manera de posar, entre la seva persona y els amics oficiosos que l'enronden, terra de per mitg.

Això de que segueixi el senyor Maura reben a diari visites y comissions polítiques, de que celebri a diari conferencies ab els prohoms del partit, de que no repòs ab tot y haver sollicitat el dret al descans, fa obrir l'ull al més credul y optimista. Si, com digué, deixa en Maura la política, ¿què pot importar-li la marxa y la vida del partit? ¿Quin talent y quina serietat són els seus, que li priven de veure que tal modo d'obrar el posa en ridicol, després de lo manifestat en el document publicat en *La Epoca*?—Això no es serio ni correcte—acaben dient els tals desesperats.—Que s'en vagi o que's quedi, però que parli clar, d'una vegada!

Per lo que toca a nosaltres, creiem entendre clarament lo que la gent no s'explica. ¿No es en Maura una figura capdal de la política? ¿No té adquirit un relleu extraordinari entre els governants? Doncs es l'home una gran atracció, una figura eminent, en el món a que pertany. La retirada seva, com totes les accions que realisa, no podia esser una cosa vulgar, a l'alcans de qualsevol.

En Maura ha actuat d'*estrella*, y com a tal té de comportarse fins al darrer moment. Un

comedian vulgar se despedeix del public, y aquí pau y després gloria. Un artista que sois de nom ho sigui, acaba d'actuar y's retira sense dir *estigui bons*. Una eminencia, un *número* de forsa, té d'acabar ab el natural estrepit. La seva *despedida's* prepara ab antelació. Anuncia que s'en va y allarga les representacions uns dies més. Un solt de comptaduria, un avis de l'empresa, cuida d'advertir al public que a pregs dels espectadors, a instancies dels concorrents, ha cedit el *número* a firmar uns dies més... Mentides de bona llei que accepta la gent de bon grat, el valor de les quals coneixen de sobres les persones iniciades en els assumptes d'entre bastidors.

En Maura s'en va. D'això no n'hi hà cap dubte. ¿Què s'en va convenut de que no'l volen? Perfectament. El fet es que s'en va, sols que, fent honor a la seva historia, vol actuar fins al seu darrer moment com lo que s'ha empenyat esser: un *número de forsa* de la monarquia, una *atracció mundial* d'aquet circ equestre, que té per pista el mapa d'Espanya, digne de millor sort que la que'ls polítics de la restauració li han ofert fins ara.

¿Està comprès?

X. Y.

Sacrificantse per la patria

Si, a copia de temps, un dia se dona el cas que, cedint als consells de la senyora o a les súplicas dels fills, a casa seva's retira algun quefe de partit,

ja sigui perquè li pesa carrec de tant compromís, ja perquè no sab com ferho per sortir dels embolics, o perquè, al volguer polsarlo, no troba pols al país; ja sigui pura comedia, rebequeria o despit; ja sigui arrogancia, filla del seu caracte' impulsiu; ja perquè d'agres censures y de xascos està tip; perquè té diners de sobres o's veu del poble aborrit; sempre, al retirar-se un quefe, fa bellugá als seus amics. A cop calent, tots li envien telegrames expressius; els més fidels asseguren seguirlo fins a morir... Però després reflexionen, modifiquen el sentit dels telegrames, y acaben per acordar que, obeint alts dictats de patriotisme, si el dever els ho exigís, farien el sacrifici, desde'l més gran al més xic, de pendre, a qualsevol hora, la direcció del partit.

VERDUM

BATALLADAS

El ministre de Foment, com tothom sab, ha fet una visita a les obres que a la provincia de Lleida realisen «La Canadiense» y «La Energia Eléctrica de Cataluña».

Y diu que, entusiasmat, el senyor Villanueva, davant la grandiositat de les obres que anava veient, va encarregar que's traguessin fotografies de totes aquelles meravelles, pera emportarseles a Madrid.

Les fotografies, ¿eh? no més les fotografies. Afortunadament, va contentarse ab una copia de les meravelles. No se li va ocrer emportarse'n a Madrid les meravelles autèntiques.

Aixís ho haurien de fer tots els ministres, sobre tot els d'Hisenda.

Pegar una ullada a les caixes dels contribuents, admirarse de lo que hi vegessin y contentarse ab una senzilla fotografia. ¿No'ls hi sembla?

El colmo de la setmana:

—¿En què se semblen les fugues de gas ab la retirada dels polítics odiats del poble?

—En que produeixen explosions.—

Exactament. Vegin, sinó:

«La retirada d'en Maura ha promogut, aquets dies, extraordinaries y sorolloses—encara que inofensives—explosions d'entusiasme en el camp lliberal».

El gas, procedent d'una fuga, pot originar també explosions, com l'ocorreguda darrerament en plè Passeig de Gracia, més sorollosa que aquelles, però ja no tant inofensives.

Pera contenir les primeres no sabem que s'hagi inventat res, ni creiem necessari que s'inventi.

Pera evitar les segones, un benfactor inventà, temps enrera, un aparell que, si dona resultat, no sabem perquè a hores d'ara no s'ha instalat ja en totes les habitacions.

Si, en bé de l'humanitat, l'inventor del susdit aparell indicador de les fugues de gas, vol introduir ràpidament el seu aparell a Barcelona, declarantlo, si es precís, obligatori en totes les cases, li recomanem el següent medi indirecte:

Fassis lerrouzista, regali un automòbil al quefe y alguna altra friolereta a uns quantos regidors del partit.

Es probat.

El comte de Romanones ha dit molt serio: «Com a mi m'agrada esser optimista, sempre m'inclino a lo més agradable, y desitjaria que's confirmessin les esperances dels conservadors, de que'l que fins fa poc ha sigut el seu quefe torni a esserho».

Heusaquí un xisto colossal. Se veu que, malgrat el percans sofert a la carretera de Toledo tornant de cassera, ont estigué algunes hores parant la pluja, a conseqüència d'una averia de l'automòbil que'l portava, no ha perdut pas el bon humor.

**

En Weyler ha manifestat també la seva opinió sobre la retirada d'en Maura. La reputa com un acte beneficiós pera la patria, pera la monarquia, pera el propi partit y principalment pera la familia de l'ex-quefe reaccionari que, en opinió del general, vivia sempre ab l'ai al

cor. En Weyler va afegir que no li sembla pas gens facil que en Maura torni al Poder, la resolució del qual li sembla irrevocable y definitiva. ¿Volen més claretat? Nosaltres creiem que després d'això podem dormir tranquils, com després d'aquella famosa actuació pacificadora a Cuba.

Un cas.

Ab motiu de la crisis del partit, s'ha donat de baixa del «Centre Conservador» el senyor Vidal y Ribas.

Se veu que'ls adroguers s'ho prenen molt a la valenta.

Vetaquí que si darrera d'en Maura arriba a abandonar la política el santón dictador La Cierva, no sé què hauria fet l'ilustre Vidalet. Potser s'hauria begut una de les drogues de la botiga.

¡Horrorisa, el pensarho!

Del fons de tots els caus y cataus de la nostra carcunderia, estan sortint encara ais llastimers, ab motiu de la retirada de don Anton.

Fins l'«Academia Calasancia» ha enviat un telegrama de pesam, condolentse del mal pas, y dient que «en Maura es l'únic home que pot salvar l'Espanya».

Naturalment.

¡Com que ell mateix n'està ben convenut, de que la pot salvar!...

Per això la salva, fugint per escotillón, com el dimoni d'Els Pastorets.

PREGUNTES

Al comte de Romanones

Si no es causarli molestia, diguim ab tota llealtat: aquella especie de pacte que's va fer temps endetras ab el Sant Pare de Roma, per veure de rebaixar els gastos de culte y clero, ¿quin dia's portarà a cap?

Aquella llei estrambòtica, que no cal anomenar, y mercès a quals artícles, ien terra de llibertat!, els pobres escriptors publicos no gosen quasi a piular de por d'anà a la garjola, ¿quin dia s'abolirà?

Aquelles cèlebres obres que tant treball han de dar a les classes proletaries, juguet, avui, de la fam, y per ella constrenyides a emigrà en sòrdides naus, miserament apilades, ¿quin dia's comensaran?

Aquelles sàbies reformes anunciades tants anys hà en el ram de l'ensenyansa, o siguin el sentit laic, la difusió de l'escola, la renovació total dels quadros del magisteri, ¿quin dia s'implantaran?

Aquell arreglo economic, consistent en moderar les càrregues que avui pesen sobre els debils y els esclaus, y aumentar les que graviten sobre els nous senyors feudals, que neden en l'abundancia, ¿quin dia s'intentarà?

Aquell ignorat programa de la colla lliberal, sumari dels seus proposits, exposició dels seus plans, síntesis de les reformes de caracter radical ab que pensa redimirnos, ¿quin dia's publicarà?

En fi, aquelles Corts augustes, tancades per Sant Tomas; aquelles Corts ont dormiten tants projectes importants y ont tal volta passin coses que donguin un tom soptat al curs de la nostra vida, ¿quin dia les obrirà?

Com que'm faig perfecte carrec de que aquets interrogants l'han deixat bastant perplex y comprenc que tardarà

a contestà a més preguntes, mentres vostè va rumiant, fassi'm portà una cadira: vull esperarme assentat.

C. GUMÀ

CARTEJ DE FORA

Molins de Rei, 31 de Desembre

Aquesta vila està dotada d'una hermosa societat obrera que, per les lluites sostingudes y la seva manera de procedir, s'ha fet digna d'esser considerada capacitada pera portar als obrers d'aquet poble pel camí de les seves aspiracions societaries.

La classe burgesa li està fent una guerra tremenda. Fins ha tingut el cinisme de dir al propietari del terreny en que dita societat construeix el seu edifici, que les intencions de la societat són les de ferhi una fabrica de bombes.

Tal insult no més el llessen els cafres, que's fan dignes de viure en el desert del Sahara.

Obrers del poble de Molins de Rei: apresteuvos a fer feina societaria, y, units tots com un sol home, podreu afrontar tots els conflictes que vinguin, posant frè a les impertinencies de la classe burgesa.

Les Planes, 6 de Janer

El Rector, ahir, les empenqué contra les hicas, perquè no compleixen les obligacions que tenen, dient que, per haver de continuar d'aquesta manera, n'esborraria algunes, car val més esser pobres y bones que moltes y dolentes.

Aquet Rector me sembla que vol fer allò que diu la dita: «A les seves velleses, farà les ardideses», car ho demostra en certes ocasions. Ara, ab les hicas.

A nosaltres ens sembla que serà inutil tot esforços, perquè la joventut vol expansió y no reclusió, com ell vol. Les seves amenasses ens fan l'efecte del qui molt abraça y poc estreny; perquè, vaja, això de voler que les noies siguin hicas, per forsa, com passa ab alguna, tendeix a fins que ell sol deu saber, y potser endevinaríem, y que, vaja, es una cosa que no'ns cab al cap.

NOTES OBRERES

EL PROLETARIAT CATALA

Diverses vegades hem parlat ja, en aquesta secció, de l'estat deplorable de desorganización en que'l proletariat català's troba. Es, aquet, un tema en el qual pensem sovint. No es extrany, doncs, que'n parlem sovint també.

Passem els dies y els anys, y els nostres obrers no conseguixen sortir de la situació en que han caigut. L'actual organizació obrera a Catalunya—y sobre tot a Barcelona—està en un retras de vinticin anys. Es inferior a l'organización que hi havia anys enrera, y està evidentment per dessota de la de Madrid.

¿Es que l'obrer català val menys que'l del restant d'Espanya? Ben al contrari. Individualment, val molt més. Per la robustesa física, per la complexió intelectual, per la seva noble tradició y per la dignitat de la seva vida, el nostre obrer es un dels millors d'Europa. Y, a pesar d'això, el veiem, en general, desorganitzat, desorientat, caminant a les palpentes, entre inseguretats, vacilacions y crisis agudes.

Es un fenomen ben particular. En totes les manifestacions de la vida civil dels nostres dies, Barcelona y Catalunya van al capdavant d'Espanya, ab l'excepció del moviment obrer, en el qual els passen davant altres ciutats y altres terres espanyoles. Per tot arreu del món, l'increment de l'industria ha suscitat la formació de forts nuclis de treballadors, animats d'un brau esperit de combat y de transformació. Pobles ont cinquanta anys enrera el proletariat industrial no existia, compten avui ab poderoses organizacions obreres, formades com un gran exercit, sempre en augment, al voltant de les fàbriques noves y entre les populoses urbs. Y a Catalunya ens trobem ab que al desplegament industrial de les darreres dècades, no ha correspost un proporcional desplegament de les forces obreres.

Hem consignat altres vegades, al parlar de aquet problema, que una de les causes principals de la situació present, es la manca d'homes directores, de leaders ab suficients condicions, que hi hà en els organismes obrers de la nostra terra. L'organización no es una cosa espontania, no's produeix per sí sola. L'organización pressuposa organizadors. Quan el nostre proletariat els tingui, aixís en l'ordre politic com en el societari, la seva creixensa serà vigorosa y ràpida. Les excelents qualitats dels nostres obrers permeteran posar la seva valua colectiva al nivell de la seva valua individual.

A. R. y V.

REPICS

Fransa existeix una senyoreta anomenada Maria Denisard, que preté esser elegida presidenta de la República francesa. Això ha fet riure molt, però si a Espanya les senyoretetes se decidien a intervenir en la governació de l'Estat, no hi hà pas dubte que hauriem donat un gran pas vers la regeneració desitjada. Imagineuvos a la Goya de presidenta del consell de ministres durant l'any 1909. Quina diferencia més grossa de procediments entre els que hauria esmersat ella y en Maura y Cierva. ¡No hi haurien guanyat poc la llibertat y la civilisació!

Diu que en La Cierva, si continua la rebequeria del senyor Maura, se presentarà candidat per Mula. Se veu que allí no hi hà gitanos esquiladors. Es l'últim refugi que'ls hi queda als grans cacics de la crosta de baix. Mula, Cabra y altres llocs per l'estil, que porten noms altament significatius.

Segons noticies, cent deu fabricues de sardines en conserva han sigut barrades a Fransa, a causa de la competència que'ls hi fan les fabricues similars d'Espanya. Es natural, que si en alguna cosa teniem que guanyar als francesos, era en qüestions de peix y de peix barato. La quaresma, entre nosaltres, dona molt consum de semblant bestiar y, com que'l que no fa magre per la fè en fa per la necessitat, hem devingut tan hàbils en preparar escabeig, que ja ningú ens pot fer la competència. Qui sab si la sardina pot arribar a esser la nostra salvació.

Demà's publica la Santa Butlla. Ab tal motiu hi haurà processó; una processó que sortirà de Santa Maria y morirà a la Catedral. Ja tenen, els de la «Defensa Social», una ocasió pera ostentar a la llum del sol els seus principis; portant un ciri a la professó estan llestos. Y jells rai, això de la butlla! No han de fer sinó concórrehi ab la camisa fóra les calses.

Cap a París y Bruseles marxa el doctor Julià. Diuen si và a cercar metges per un pi que està malalt.

Aquell senador escardalenc y camallarg que té per nom Benet y Colom ha fet declaracions. Y en les seves senyacionals declaracions ha dit que «encara que tots els conservadors dimiteixin, ell no entregará la senaduria, perquè, abans que conservador, es monarquic y adicte incondicional a la corona.»

D'això s'en diu passió per la Dulcinea. Per alguna cosa el senyor Benet y Colom té aspecte de don Quixot.

Y viu d'ilusions, com l'enginyós de la Manxa.

Segons noticies d'autèntica procedencia, el bisbe Laguarda va anar diumenge a Pedralves, ab l'intent de fer una amable visiteta a les monges d'aquell antig convent. Tractantse de Pedralves, es de suposar que el mitrat doctor no se'n entornaria sense fruir les delicies d'algun matonet.

D'algun matonet de monja, naturalment.

Esperit d'imitació. Els republicans radicals treballen com uns desesperats pera portar a cap un acte sorollós, que ha de tenir lloc el dia onze de Febrer.

¡Oh, famós onze de Febrer! ¡Oh, gloriosa data! ¿Treballen pera tu? Ja'm sembla que endevino el resultat d'aquets treballs desesperats... Un apat de tres pessetes.

M'acaben de dir que l'elegantíssim Sagnier ha sigut reelegit president de l'aristocratic «Círculo Ecuestre».

Ja significa perseverancia, per part d'ell, aqueixa reelecció. ¿Què tindrà que veure la política ab l'hipisme y l'equèstrisme?

Veiam si aviat veurem als nostres diputats vanagloriantse d'esser emuls d'en Cop-de-duny.

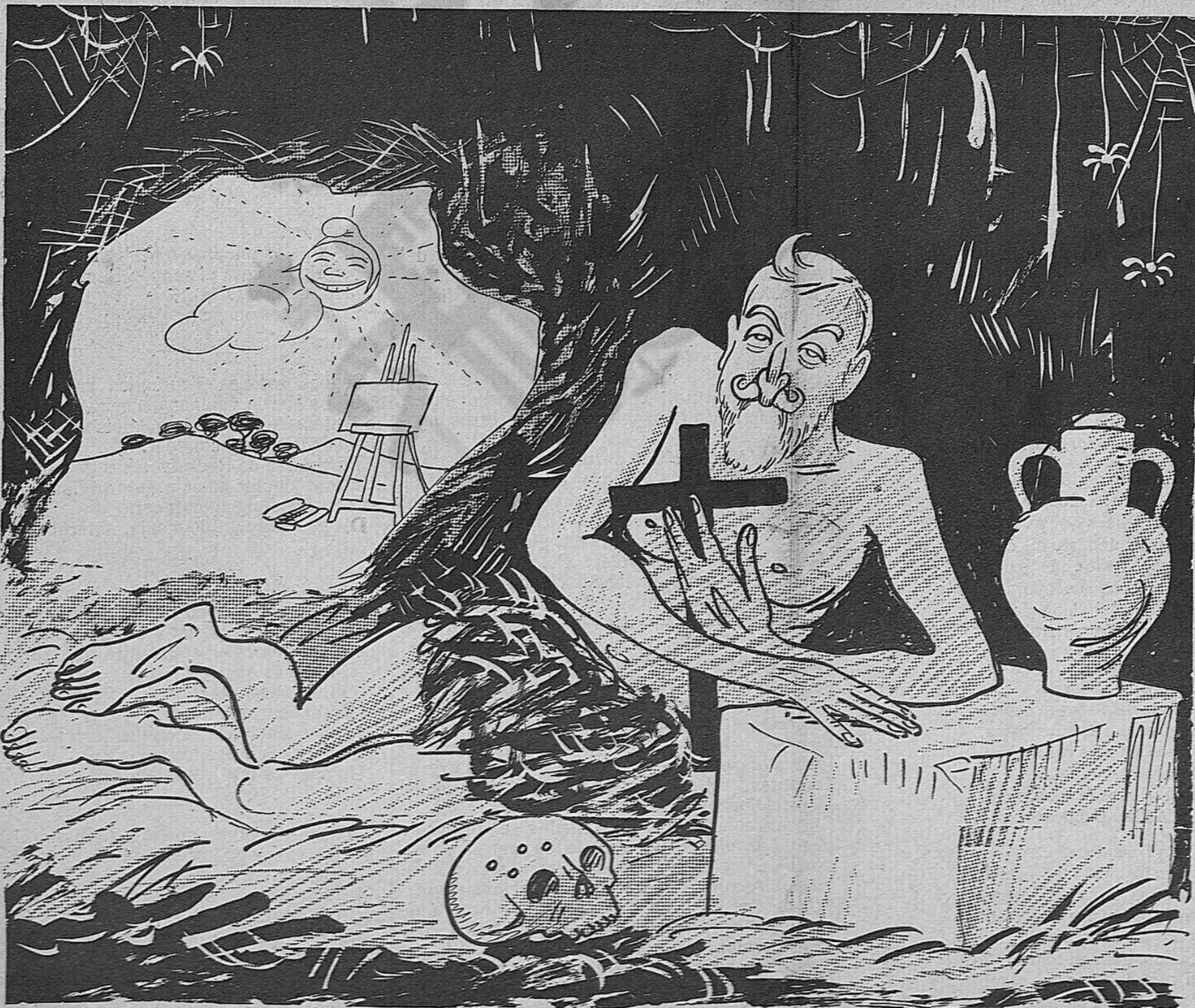
Sobre tot, d'en Sagnier, no'ns extranyaria, perquè aquet ja fa bastant temps que llueix ses gracies en la barra ficca.

El procés d'una retirada

DIA 31 DE DESEMBRE:

— Davant d'aquet gros dilema,
¿què faig, jo, pobre de mi?

DIA 1 DE JANER:

— Lo milló es cercà un *retiro*
per' purgà els pecats que tinc.

Llegeix, proletari.
Llegeix, pobre anyell manso, víctima de la burgesia:
«El jefe de los radicales, señor Lerroux, salió ayer para París, en el expreso de lujo». De *lujo*, ¿eh?
¡Vaja, no diguis, que són ben comprometedors aquets diaris del partit!

La carta d'en Maura, explicant la seva retirada, y la d'en Pidal, preguntli que torni, són dos documents tan enrevessats y tan foscos, que sols en Didac Ruiz y l'Eugeni d'Ors hauran pogut descifrar; encara que'l primer es probable que no'ls hagi llegit, y el segon que'ls hagi trobat inferiors en estil a la *Benplanteda*.

Per milèssima vegada ens hem guanyat el títol de profetes.

Y, sinó, probes:
El dia dels Reis va haverhi recepció oficial carlina, en el palau del voluminós duc de Solferino.

¿Ho veuen, si va tenir raó, el nostre caricaturista, al pintar-lo de Rei roig?
¡El pervenir es nostre!

Religió y faldilles.

El pare Gatell ha perorat sobre si «davant la crisis (política) actual, deu, la dòna, col·laborar en defensa del conservadurisme y en quin sentit ha de ferho».

Els ensotanats de Santa Agna sempre s'han distingit pera enredar les femelles en tots els assumptes.

La qüestió, pera ells, es fer dònes.
Per això quan estan entremitg de faldilles es quan disfruten més.

¿Còm ho fariem, en aquet món, sense aniversaris tristos?

Realment, els *recordatoris* ens ajuden a passar dolsament l'existència.

Ara mateix, la major part de periodics orguens del partit liberal, ens recorden que fa deu anys va morir aquell home del tupè que's digué Praxedes Mateu Sagasta.

¡Una dècada!

¡Déu meu, Senyor!

¡Vegin còm passa, el temps!

Dos capellanets amics se troben, després de molt temps de no veure's.

— ¡Hola, xicot! ¿Còm te van els negocis?

— Malament, noi... ¿Sabs aquell oncle tan ric que estava malalt?... Encara es viu.

— ¡Tafumet! Doncs digues que, además del Pare Etern, també hi han oncles eternals...

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2278

- 1.ª XARADA I.—Notari.
- 2.ª ID. II.—Vilafranca.
- 3.ª ANAGRAMA I.—Daniela-Adelina.
- 4.ª ID. II.—Eladi-Delia.
- 5.ª TARGETA.—L'angel de la guarda.
- 6.ª CONVERSA.—Carles.
- 7.ª JEROGLIFIC I.—Estoc.
- 8.ª ID. II.—Notari.
- 9.ª ID. III.—Un enfadós.
- 10.ª ID. IV.—Espasa.
- 11.ª ID. V.—Estatua.

¡GRAN EXIT! ¡GRAN EXIT!

L'ha conseguit, com tots els anys, el popularíssim

ALMANAC

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera 1913

- Es el gran llibre contra'l mal humor -

Aprop de 200 planes atapaides d'acudits
- polítics y caricatures capellanesques -

¡DOS RALETS! — ¡DOS RALETS!

Aprofitin la ganga, que no n'hi haurà pera
qui en valdrà

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a